

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ ประจำวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘

การระบาดของแมลงห้ำ

(rice black bug หรือ Malayan black bug)

เดือนเกษตรกรที่ปลูกข้าว : ในจังหวัดที่พบการระบาดและพื้นที่ใกล้เคียง ทางภาคเหนือ ตอนล่าง ได้แก่ พิจิตร นครสวรรค์ พิษณุโลก อุทัยธานี เพชรบูรณ์ และภาคกลาง ได้แก่ อ่างทอง ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี

ชื่อวิทยาศาสตร์

Scotinophara coarctata (Fabricius)

วงศ์ : Pentatomidae

ชื่อสามัญอื่น : เพลี้ยห้ำ, กือซึ่งชูรอ, กูมอ, อีบู

ลักษณะของแมลงห้ำ

แมลงห้ำ *Scotinophara coarctata* (Fabricius) เป็นมวนชนิดหนึ่ง มีลักษณะค่อนข้างกลมคล้ายโล่ห้ ด้านหัวและอกเป็นรูปสามเหลี่ยม ลำตัวมีสีน้ำตาลหรือดำเป็นมันวาว ยาว ๗-๘ มิลลิเมตร กว้าง ๔-๕ มิลลิเมตร เพศผู้มีขนาดเล็กกว่าเพศเมีย ชอบอาศัยรวมกลุ่มที่โคนต้นข้าวเหนือระดับน้ำในตอนกลางวัน ส่วนกลางคืนจะเคลื่อนย้ายขึ้นบนต้นข้าว เพศเมียวางไข่ประมาณ ๒๐๐ ฟอง โดยวางไข่เป็นกลุ่ม จำนวน ๒๐-๒๖ ฟองต่อกลุ่มเรียงเป็นแถวขนานกัน วางไข่ที่ใบข้าวหรือกาบใบบริเวณโคนต้นข้าวใกล้ระดับผิวน้ำ หรือบางครั้งอาจจะวางบนพื้นดิน ไข่มีสีชมพูแกมเขียว ระยะไข่ ๔-๖ วัน ตัวอ่อนมี ๖ ระยะ ตัวอ่อนมีสีน้ำตาลและสีเหลืองกับจุดสีดำ ระยะตัวอ่อน ๒๐-๓๐ วัน ตัวอ่อนมีพฤติกรรมเหมือนตัวเต็มวัย คือหลบซ่อนอยู่ที่โคนต้นข้าวหรือตามรอยแตกของพื้นดินในตอนกลางวัน และหากินในตอนกลางคืน ตัวเต็มวัยมีอายุจนถึง ๒๑๔ วัน อยู่ข้ามฤดูหนาวหรือฤดูแล้ง โดยพักตัวอยู่ในร่องระแหงดินในที่ที่มีหญ้าขึ้น เมื่อสภาพภูมิอากาศเหมาะสมจะบินเข้าแปลงนา และขยายพันธุ์หลายรุ่น มีการพักตัวหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ตัวเต็มวัยสามารถอพยพได้ระยะทางไกลๆ

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากกาบใบข้าวบริเวณโคนต้นข้าว ทำให้บริเวณที่ถูกทำลายเป็นสีน้ำตาลแดงหรือเหลือง ขอบใบข้าวเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำคล้ายข้าวเป็นโรคไหม้ตามข้อของลำต้นข้าวเป็นบริเวณที่แมลงห่อชอบเพราะเป็นแหล่งที่มีน้ำเลี้ยงมาก การทำลายในระยะข้าวแตกกอทำให้ต้นข้าวที่อยู่กลางๆ กอข้าวมีอาการแคระแกร็น มีสีเหลืองหรือเหลืองแกมน้ำตาล และการแตกกอลดลง ถ้าทำลายหลังระยะข้าวตั้งท้องทำให้รวงข้าวแกร็น ออกรวงไม่สม่ำเสมอและรวงข้าวมีเมล็ดลีบ ต้นข้าวอาจเหี่ยวตายได้ถ้ามีแมลงจำนวนมากทำให้ต้นข้าวแห้งไหม้ คล้ายกับถูกเพลิงไหม้ กระจุดสีน้ำตาลทำลาย แมลงห่อทำลายได้ทุกระยะการเจริญเติบโต

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑) ใช้แสงไฟฟาล่อแมลงและทำลายในช่วงที่มีการระบาด เนื่องจากแมลงห่อชอบบินมาเล่นแสงไฟเวลากลางคืน

๒) ปลูกข้าวที่มีอายุเก็บเกี่ยวสั้นเพื่อลดการเพิ่มประชากรในนาข้าว

๓) กำจัดวัชพืชที่ขึ้นหนาแน่นในนาข้าว เพื่อให้หน้าข้าวโปร่ง แสงแดดส่องถึงโคนต้นข้าว ทำให้สภาพนาข้าวไม่เหมาะแก่การอยู่อาศัยของแมลงห่อ

๔) หมั่นตรวจนาข้าวสม่ำเสมอหรือทุกสัปดาห์ ในระยะข้าวแตกกอเต็มที่ถึงเก็บเกี่ยว ถ้าพบแมลงห่อมากกว่า ๕ ตัวต่อกอหรือกลุ่มข้าว ควรใช้สารฆ่าแมลง คาร์โบซัลแฟน (พอสซ์ ๒๐% อีซี) อัตรา ๘๐ มิลลิเมตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเฉพาะจุดที่มีการระบาด โดยพ่นบริเวณโคนต้นข้าว

